Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	5 Tachwedd 2015
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Y Cynghorydd Eryl Williams / Jackie Walley - Pennaeth Cefnogi Addysg a Chwsmeriaid
Awdur yr Adroddiad:	Jackie Walley - Pennaeth Cefnogi Addysg a Chwsmeriaid
Teitl:	Polisi Cludiant Ysgolion

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad hwn yw darparu gwybodaeth ychwanegol ynghylch adolygiad o'r Polisi Cludiant Ysgolion, fel y gofynnwyd yn y Pwyllgor Archwilio Cymunedau ar 10 Medi 2015.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Yng Ngweithdy Rhyddid a Hyblygrwydd 17 Mehefin 2014 cymeradwyodd yr Aelodau Etholedig y bwriad o gynnal adolygu'r Polisi Cludiant Ysgolion. Diwedd y broses hon oedd Polisi diwygiedig a gafodd ei roi ar waith o fis Medi 2015. Ar 10 Medi, gofynnodd Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio, fel eitem frys, i'r Pennaeth Cwsmeriaid a Chymorth Addysg fod yn bresennol i drafod pryderon diweddar a fynegwyd gan Aelodau.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod yr Aelodau'n ystyried yr wybodaeth ychwanegol a ddarparwyd yma.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1 Yn y cyfarfod Archwilio Cymunedau ar 10 Medi 2015, gofynnodd yr Aelodau i'r wybodaeth atodol ganlynol gael ei ddarparu:

- Llinell amser o ddigwyddiadau yn amlinellu'r penderfyniadau ac ymgynghoriadau a wnaed drwy gydol y broses o ddiwygio'r Polisi Cludiant Ysgolion.
- Cadarnhad o'r broses apelio.
- Disgrifiad o'r rheol 3 milltir ar gyfer teithio i'r ysgol uwchradd am ddim, gydag esboniad clir sut y caiff llwybrau peryglus eu hystyried o fewn y polisi.
- Eglurhad clir o'r polisi consesiynol.

4.2 <u>Llinell Amser</u>
Mae Atodiad 1 sydd ynghlwm, yn cynnwys y llinell amser o ddigwyddiadau sy'n cynnwys y penderfyniadau cynharaf a'r ymarfer ymgynghori a gynhaliwyd â rhieni/gofalwyr a oedd wedi derbyn cludiant o'r blaen. Mae Atodiad 2 ynghlwm hefyd yn cynnwys copi o'r llythyr ymgynghori a anfonwyd at rieni a gofalwyr.

4.3 Proses Apeliadau

Mae'r broses apelio fel yr amlinellir yn Adran 7 y Polisi Cludiant Ysgolion i'w weld isod:

7.1 Fel arfer, rhoddir gwybod i riant, gwarcheidwad neu ofalwr yn ysgrifenedig o fewn 15 diwrnod gwaith i ddyddiad cais aflwyddiannus. Rhoddir manylion am eu hawl i apelio hefyd.

7.2 Gall y rhiant, gwarcheidwad neu ofalwr wneud apêl yn ysgrifenedig i admissions@denbighshire.gov.uk; yn nodi eu rhesymau dros apelio yn erbyn y penderfyniadau.

7.3 Bydd Swyddog Annibynnol yn ystyried yr apêl yn erbyn y Polisi Cludiant o'r Cartref i'r Ysgol ac yn gwneud penderfyniad yn seiliedig ar yr wybodaeth a ddarparwyd.

7.4 Bydd y rhiant, gwarcheidwad neu ofalwr yn cael ei hysbysu o ganlyniad eu hapêl yn ysgrifenedig o fewn 5 diwrnod gwaith i ddyddiad derbyn eu hapêl, cyn belled nad oes angen unrhyw wybodaeth bellach i gefnogi'r penderfyniad. Yn dilyn y penderfyniad hwn nid oes unrhyw sail arall dros apelio.

O ran y broses hon, y 'Swyddog Annibynnol' fydd Swyddog Sir Ddinbych nad oedd yn gysylltiedig â'r asesiad o'r cais. Bydd y broses apelio yn ystyried a yw'r Polisi wedi ei ddefnyddio yn gywir ac yn rhoi gwybod i'r sawl sy'n apelio am y penderfyniad hwnnw. Os yw'r sawl sy'n apelio yn dymuno, yna gallant apelio at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ac mae eu manylion cyswllt wedi cael eu darparu yn ôl y gofyn.

4.4 **Y Rheol 3 Milltir ar gyfer Cludiant Ysgolion Uwchradd**

Os yw'r ysgol addas agosaf dros 3 milltir o bellter cerdded yna mae angen darparu cludiant ysgol am ddim. Nodir nad y pellter cerdded o reidrwydd yw'r pellter byrraf ar y ffordd. Dyma'r llwybr byrraf y gall plentyn, gyda chwmni yn ôl yr angen, gerdded ar ei hyd yn rhesymol ddiogel. Felly, bydd y mannau codi yn cael eu darparu o fewn 3 milltir o'r cartref gyda theithio am ddim i'r ysgol addas agosaf. Mae'r polisi yn amlinellu mai cyfrifoldeb rhieni/gofalwyr yw gwneud trefniadau i fynd â'u plant i'r man codi hyd yn oed os yw'r daith rhwng y cartref a'r man codi wedi ei ddynodi'n beryglus.

Ar ben hynny, nodir os yw rhieni/gofalwyr yn dewis anfon eu plant i ysgol nad yw'n ysgol addas agosaf, yna ni ddarperir cludiant am ddim.

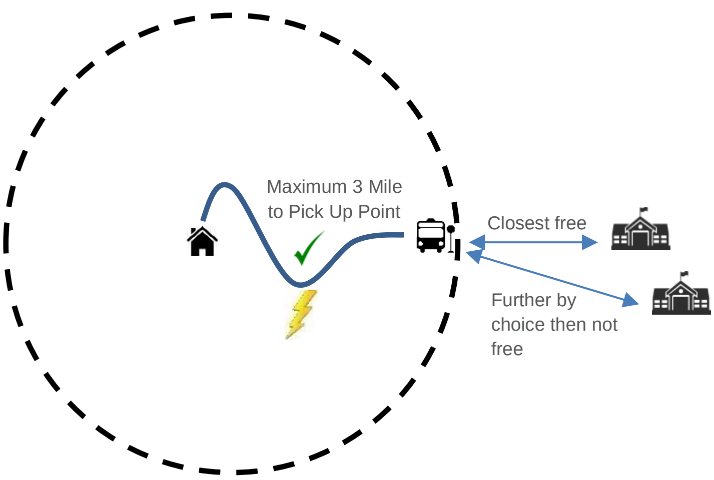

Os yw'r ysgol addas agosaf o fewn 3 milltir i'r cartref, nid yw cludiant yn cael ei ddarparu oni bai bod y llwybr dynodedig yn beryglus. Lle caiff ei ddynodi'n beryglus caiff cludiant i'r ysgol ei ddarparu yn rhad ac am ddim o fan codi priodol.

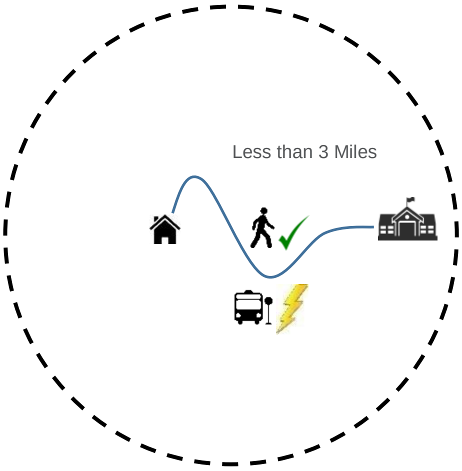

4.5 Y Polisi Cludiant Consesiynol

O fewn y Polisi newydd, mae adran 4.12 yn ymdrin â Chludiant Consesiynol, mae dyfyniad ohono isod:

Cludiant Consesiynol

Bydd yr Awdurdod yn ystyried cludiant consesiynol os nad yw dysgwr yn gymwys i gael cludiant am ddim yn unrhyw un o'r meini prawf a nodir yn y polisi hwn ond y gellir ei roi ar lwybr cludiant contract presennol sydd â seddi gwag. Ond, byddai'r amgylchiadau canlynol yn berthnasol:

(a) Codir tâl rhesymol bob tymor. Byddwn yn adolygu hyn yn flynyddol

(b) Gellir dileu'r consesiwn ar fyr rybudd pan na fydd seddau ar gael

(c) Ni ellir rhoi tocynnau rhatach ar fyr rybudd ar ddechrau'r flwyddyn academaidd gan fod angen canfod a oes llefydd dros ben ar gerbydau contract

(d) Ni ellir cynnig tocynnau teithio rhatach pan fo cludiant cyhoeddus ar gael ochr yn ochr â chludiant ysgol

O ran y broses a ddilynwyd, bydd adran Cludiant Sir Ddinbych yn archwilio yn rheolaidd i ganfod faint o lefydd am ddim sydd yn cael eu derbyn er mwyn sicrhau ein bod yn cyflawni'r capasiti uchaf posibl ar y cludiant a ddarperir.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Mae'r newidiadau i'r Polisi Cludiant Ysgolion wedi cefnogi'r flaenoriaeth o "Wella Addysg" ac yn sicrhau hefyd fod y ddarpariaeth yn gost-effeithiol ac yn cynnig gwerth am arian.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Mae’r cynnig wedi cael effaith uniongyrchol ar y Gwasanaeth Cludiant Teithwyr. O bosibl, mae'n sicrhau arbedion o fwy na £200,000. Cafodd dadansoddiad llawn o'r arbedion a amcangyfrifwyd eu darparu yng nghyfarfod y Cyngor Llawn ar 11 Medi, 2014.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai’r templed AEC wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

7.1 Mae'r Asesiad gwreiddiol o Effaith ar Gydraddoldeb ar y Polisi diwygiedig wedi dangos nad oes unrhyw grŵp dan unrhyw anfantais anghymesur o ganlyniad i'r newidiadau hyn. Cafodd yr adroddiad hwn ei gyflwyno yng nghyfarfod y Cyngor Llawn ar 11 Medi 2014.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda’r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

8.1 Cynhaliwyd ymgynghoriad llawn gyda'r holl fudd-ddeiliaid ar y newidiadau Polisi a chafodd y canfyddiadau eu cyflwyno i’r Cabinet ar 30 Medi 2014.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Cytunodd Aelodau Etholedig i adolygu’r Polisi Cludiant yn y Gweithdy Rhyddid a Hyblygrwydd i Aelodau a gynhaliwyd ym mis Mehefin 2014. Eglurwyd, gan fod y gwasanaeth yn gorwario ar hyn o bryd, mai bwriad yr adolygiad fyddai canfod arbedion er mwyn dod â’r gwasanaeth i sefyllfa o fod yn adennill costau. O’r herwydd, bydd yr arbedion posibl yn cael eu cadw o fewn y gwasanaeth er mwyn unioni'r diffyg parhaus yn y gyllideb. Bydd y sefyllfa'n cael ei monitro'n ofalus a bydd unrhyw arbedion y tu hwnt i'r hyn y mae ei angen i’r gwasanaeth adennill costau yn cael eu dynodi fel arbedion corfforaethol wrth bennu cyllidebau yn y dyfodol

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Fel y nodwyd yn flaenorol, mae'r cynnig wedi arwain at gyhoeddusrwydd anffafriol i'r Cyngor ac mewn sylwadau a chwynion cyhoeddus anffafriol. Mae'r Cyngor yn ymateb i'r rhain tra'n sicrhau bod y Polisi yn cael ei gymhwyso'n gywir.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1 Deddf Safonau a Sefydliadau Ysgolion (Cymru) 2013
Deddf Addysg 2002
Gwybodaeth am Deithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2009